

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Janssen Stichting 6 te Nij Beets

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

+316 83 77 25 48

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Janssen Stichting 6 te Nij Beets

Leeuwarden, oktober 2022

In opdracht van:

Studio JK

Uitvoering:

Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:

Mevr. A. Wieringa

Autorisatie:

Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX B.V.. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding: Bureau FaunaX B.V. (2022). Ecologische quickscan Wet natuurbescherming. Studio JK/ Ontwikkeling Janssen Stichting 6 te Nij Beets. Rapport 22222. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFD (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doel	2
1.3 Onderzoeksopzet	2
1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2. RESULTATEN QUICKSCAN	5
2.1 Flora.....	5
2.2 Vogels	5
2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten.....	7
2.3 Zoogdieren	7
2.3.1 Vleermuizen	7
2.3.2 Overige zoogdiersoorten	9
2.4 Reptielen en amfibieën	11
2.5 Vissen	11
2.6 Ongewervelden	12
2.7 Gebiedsbescherming.....	12
2.7.1 Stikstofgevoeligheid	13
2.8 Houtopstanden	14
3. SAMENVATTING EN CONCLUSIES	15
3.1 Overzicht beschermde soorten	15
3.2 Effectbespreking en aanbevelingen.....	15
3.2.1 Algemeen voorkomende broedvogels	15
3.2.2 Jaarrond beschermde nesten (huismus)	16
3.2.3 Jaarrond beschermde nesten (kerkuil).....	16
3.2.4 Vleermuizen (verblijfplaatsen)	16
3.2.5 Overige zoogdieren (waterspitsmuis)	17
3.2.6 Vissen (grote modderkruiper)	17
3.2.7 Vrijgestelde- en niet beschermde soorten: de zorgplicht.....	17
3.2.1 Gebiedsbescherming (ganzenfoerageergebied).....	17
3.2.2 Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied)	17
3.2.3 Gebiedsbescherming (stikstofdepositie).....	17
3.3 Overzicht vervolgstappen.....	18
4. BRONNEN EN LITERATUUR.....	19
BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -

Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
Vogels en verstoring	- 1 -
Vrijgestelde soorten provincie Fryslân.....	- 1 -
Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden.....	- 3 -
Natuur Netwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens het agrarisch woon- en werk perceel Janssen Stichting 6 te Nij Beets te ontwikkelen ten behoeve van nieuwbouw (figuur 1.1). Met het planvoornemen worden bebouwing gesloopt en de watergangen rondom het perceel verbreed. De bomen binnen het perceel blijven met het planvoornemen ongemoeid.

Figuur 1.1. Plangebied te Nij Beets.

Omdat de bovenstaande maatregelen een ruimtelijke ingreep betreffen, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet zal naar verwachting begin 2023 worden opgenomen in de Omgevingswet. Deze toetsing vindt eerst plaats in de vorm van een quickscan gebaseerd op het onderdeel soortbescherming.

In het kader daarvan is door Bureau FaunaX B.V. een analyse gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer aanwezige beschermde natuurwaarden. Hierbij ligt de focus op flora en alle diergroepen waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen plannen op in de omgeving liggende beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN/EHS) (onderdeel gebiedsbescherming).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Studio JK heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een veldbezoek en een bureaustudie gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op donderdag 15 september 2022 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (16°C, windkracht 3, half bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent Natuur Netwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur), ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bevindt zich zuidelijk buiten de bebouwde kom van Nij Beets. Het plangebied betreft een agrarisch woon/werkperceel met daarin een woonboerderij met aangelegene hooisluur, tussengebouw en stal, een oude mestlo en kuipaten (figuur 1.2). De woonboerderij en aangelegene hooisluur worden gekenmerkt door respectievelijk zadel- en schilddaken met gegolfde dakpannen. Bij de woonboerderij is een spouwmuur aanwezig. Het verbindende gebouw bestaat uit eensteensmuren en een golfplaten dak. De aangelegene stal heeft een stalen constructie met betonnen muren, houten gevelbetimmering en golfplaten daken. Het perceel wordt gekenmerkt door hoge bomenrijen ten noorden, oosten en westen. Ten oosten wordt het plangebied tevens gekenmerkt door een strook ruderaal beplanting. Het terrein verkeert in een vervallen staat en is overwoekerd met beplanting. Het perceel wordt omgeven door watergangen. Het plangebied wordt omgeven door agrarisch gebied en ten zuidwesten het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door agrarisch gebied, Natura 2000-gebied en de bebouwde kom van Nij Beets en Beetsterzwaag.

Figuur 1.2. Impressie plangebied te Nij Beets.

Het planvoornemen betreft de bebouwing binnen het plangebied te slopen en de omliggende watergangen te verbreden (figuur 1.3-4). In de plaats van de bestaande bebouwing zal er een nieuwbouw woning met bijgebouw worden gerealiseerd. De bomen binnen het plangebied blijven met het planvoornemen ongemoeid. Daarnaast worden er bomen aangeplant, onder andere voor een voedselbos.

Figuur 1.3. Erfinrichtingsplan plangebied te Nij Beets met oude belijningen in rood (bron: Studio JK).

Figuur 1.4. Visualisatie planvoornemen plangebied te Nij Beets (bron: Studio JK).

2. RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het plangebied wordt gekenmerkt door grasland met soorten waaronder Engels raaigras, paardenbloem, smalle en brede weegbree, braam, rode en witte klaver, haagwinde, hondsdrif, zuring, perzikkruid, witte dovennetel, reukloze kamille, harig wilgenroosje, rolklaver, herik, akkerdistel, egelboterbloem en straatgras (figuur 2.1). Het plangebied is vanwege voedselrijke habitateigenschappen ongeschikt voor beschermde flora en deze zijn ook niet aangetroffen.

Figuur 2.1. Impressie van de flora binnen het plangebied.

- Op basis van de waargenomen soorten en de (habitat)eigenschappen van het plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en deze zijn niet aangetroffen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde boomnesten kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Naast boomnesten met jaarronde bescherming zijn er ook gebouw broedende vogelsoorten waarvan de nesten jaarronde bescherming genieten, zoals huismus, gierzwaluw en kerkuil. Voor alle drie de soorten biedt het plangebied broedmogelijkheden.

Gierzwaluw is een koloniebroeder die vooral in hoge bebouwing broedt. De hooischoor heeft voldoende hoogte om geschikt te zijn als broedgelegenheid. Echter, de ligging van het plangebied in agrarisch en natuurgebied met in de directe omgeving alleen kleinschalige bebouwing maken het plangebied suboptimaal geschikt als broedgelegenheid voor de gierzwaluw, een typische stads- en dorpsbroeder. De kans op nestplaatsen van gierzwaluw binnen het plangebied achten wij daarom dermate klein en onwaarschijnlijk dat we het niet realistisch vinden om met gierzwaluw rekening te houden.

Voor huismus biedt het plangebied meer dan voldoende nestgelegenheid door de ruimtes onder de (scheefliggende) dakpannen. Ook de stal en hooischoor zijn toegankelijk voor de soort en bieden nestgelegenheid binnen bij het dak en bij de balken. Daarnaast zijn er binnen het plangebied voldoende opgaand groen en stofbaden aanwezig om het plangebied als functioneel leefgebied van de soort te kunnen bestempelen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op nestplaatsen van huismus binnen het plangebied kunnen dan ook niet op voorhand uitgesloten worden.

Ook voor kerkuil biedt het plangebied broedmogelijkheden door toegankelijkheid van de stal en de hooischoor. Tevens is aanwezigheid aannemelijk door de aangetroffen sporen en restanten (figuur 2.2). Negatieve effecten van de werkzaamheden op nestplaatsen van kerkuil binnen het plangebied kunnen dan ook niet op voorhand uitgesloten worden.

Figuur 2.2. Toegankelijkheid plangebied voor kerkuil en aangetroffen sporen en restanten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde (boom)nesten van roofvogels/uilen en gierzwaluw kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde nesten van huismus en kerkuil binnen het plangebied kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De bebouwing, beplanting en oeverzones binnen het plangebied zijn geschikt als broedhabitat voor diverse soorten broedvogels, zoals merel, spreeuw, meerkoet en boerenzwaluw. Er zijn in de omgeving vergelijkbare alternatieven voor broedgelegenheid te vinden, waardoor er geen zwaarwegende ecologisch redenen zijn die maken dat de nesten jaarronde bescherming genieten. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedseizoen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op broedvogels waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen bescherming genieten, kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Aangetroffen (oude) nesten binnen het plangebied.

- Er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden nestplaatsen bevinden van vogelsoorten waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd zijn.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op waarden voor vleermuizen. Hierbij is de nadruk gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. Ook is gekeken of door of langs het plangebied essentiële vliegroutes van vleermuizen kunnen lopen, of dat er sprake kan zijn van een essentieel foerageergebied.

Vleermuizen verblijven voornamelijk in boomholten en gebouwen, welke beiden binnen het plangebied zijn aangetroffen.

Van alle bomen binnen het plangebied is één boom aangetroffen met een holte die potentieel geschikt is voor vleermuizen om in te verblijven (figuur 2.4). Het betreft één van de bomen in de westhoek van het plangebied. Deze boom blijft uitgaande van het planvoornemen (figuur 1.3-4) behouden. Indien de desbetreffende boom met de beoogde werkzaamheden geroid wordt, kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen: ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis (bron: NDFF) niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.4. Aangetroffen boom met holte in de westhoek binnen het plangebied geschikt voor vleermuizen als verblijfplaats.

Naast boomholten betreft het plangebied ook bebouwing die allemaal geschikt zijn voor vleermuizen om te verblijven (figuur 2.5). De woning beschikt over een toegankelijke spouw en ruimtes onder de dakpannen waar vleermuizen toegang tot verblijfplaatsen kunnen krijgen. De hooischaar is naast via losliggende dakpannen ook naar binnen toegankelijk voor vleermuizen waar het beschikt over gaten in de dakplaten waar vleermuizen kunnen verblijven. De stal is door de bouwstructuur minder geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege de mate van lichtinval en beperkte mate aan warmtebuffering. Echter zijn er ook in de stal ruimtes bij de muur aanwezig waar ze tussen kunnen verblijven. Gezien het planvoornemen onder andere de sloop van bebouwing betreft, kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuisverblijfplaatsen van uit de omgeving voorkomende soorten gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis (bron: NDFF) niet op voorhand worden uitgesloten. Van de laatstgenoemde soort zijn er ook aanwijzingen van aanwezigheid aangetroffen door de vele vlindervleugels (restproduct voedsel) (figuur 2.6).

Figuur 2.5. Impressie mogelijkheden voor vleermuizen om binnen de bebouwing van het plangebied te verblijven.

Figuur 2.6. Impressie aangetroffen vlindervleugels indicatief voor aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. Als foerageergebied worden gebieden met een groot aanbod aan voedsel gebruikt, zoals waterlichamen, bospercelen en bosschages. Het plangebied voldoet niet aan de voorwaarden om als essentiële vliegroute of foerageergebied bestempeld te worden. De omgeving biedt daarvoor voldoende alternatieven. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes en foerageergebieden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van essentiële vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige zoogdiersoorten

Het plangebied is eveneens gecontroleerd op waarden voor overige zoogdiersoorten, naast vleermuizen. De beschermde zoogdiersoorten die in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen zijn boommarter, das, eekhoorn, otter, Noordse woelmuis en waterspitsmuis (bron: NDFF).

Aanwezigheid van verblijfplaatsen van das, boommarter, eekhoorn en otter binnen het plangebied kunnen op voorhand uitgesloten worden. Das, boommarter en eekhoorn komen in bosrijke gebieden voor, de waarnemingen concentreren zich dan ook voornamelijk bij het bos van Beetsterzwaag (bron: NDFF). Tevens zijn er geen indicaties van aanwezigheid aangetroffen binnen het plangebied (sporen, wissels of burchten).

Van de otter zijn er wel waarnemingen bekend vlak bij het plangebied, bij het Koningsdiep (bron: NDFF). De watergangen van het plangebied zijn ten opzichte van het Koningsdiep echter te klein om de soort van voldoende voedsel te kunnen voorzien en zijn daardoor ongeschikt bevonden als leefgebied van de soort. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van das, boommarter, eekhoorn en otter binnen het plangebied kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Noordse woelmuis en waterspitsmuis komen in waterrijke gebieden rondom het plangebied voor (bron: NDFF). De waarnemingen van Noordse woelmuis concentreren zich bij het Sneekermeer en De Veenhoop.

De aanzienlijke afstand van de waarnemingen tot het plangebied en de habitateigenschappen van het plangebied maken dat het niet aannemelijk is dat Noordse woelmuis, een schuwe soort, in het plangebied verblijft. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van de Noordse woelmuis kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Van waterspitsmuis zijn er waarnemingen dichtbij het plangebied gedaan (bron: NDFF). Dit zijn voornamelijk waarnemingen van braakbalonderzoek waardoor de exacte locatie van het voorkomen van de waterspitsmuis lastig te bepalen is. Daarnaast zijn er ook waarnemingen van levende waterspitsmuizen gedaan in de omgeving rondom het plangebied. Van Oordt's Mersken biedt geschikt habitat voor deze soort aan wateren en dekking van opgaand groen. Het feit dat het plangebied 50 m van dit gebied af ligt en het watergangen betreft met voldoende dekking van ruderaale vegetatie (figuur 2.7) maakt dat het plangebied en de oeverzones geschikt zijn bevonden als habitat voor de waterspitsmuis. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van de waterspitsmuis kunnen dan ook niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.7. Impressie watergangen rondom het perceel van het plangebied.

Het is aannemelijk dat ook lichter beschermde (vrijgestelde) zoogdieren voor kunnen komen binnen het plangebied, zoals mol. Hoewel deze soorten voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld binnen de provincie Fryslân, dient men zich wel te houden aan de voor deze soorten geldende zorgplicht (zie Bijlage I).

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van waterspitsmuis binnen het plangebied kunnen niet op voorhand uitgesloten worden.
- Het voorkomen van overige beschermde zoogdiersoorten kan op basis van verspreidingsgegevens en/of habitatgeschiktheid en de afwezigheid van sporen op voorhand worden uitgesloten.
- Voor voorkomende vrijgestelde soorten zoals mol geldt de zorgplicht.

2.4 Reptielen en amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van adder, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang bekend (bron: NDFF). Deze waarnemingen zijn echter vrij lokaal geconcentreerd (bij Beetsterzwaag) vanwege de habitatvoorkeur van deze soorten, zoals heide- en bosgebied. Van waarnemingen uit het plangebied of uit de directe omgeving hiervan is geen sprake. Binnen het plangebied is er geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van beschermde reptielen kunnen dan ook op voorhand uitgesloten worden.

Daarnaast zijn er in de ruime omgeving van het plangebied waarnemen van de beschermde amfibieënsoorten, heikikker, poelkikker en rugstreeppad bekend (bron: NDFF). Beschermde amfibieën zijn vrij kritisch voor wat betreft habitatvoorkeur. Heikikker is een soort die bij uitstek voorkomt in heide-, hoog- en laagveengebieden. Poelkikker komt voor in geïsoleerde schone wateren met veel watervegetatie. Alle soorten geven de voorkeur aan voedselarme wateren, hier voldoen de watergangen van het plangebied niet aan.

Vanwege habitateigenschappen en verspreidingsgegevens achten wij de kans op aanwezigheid van de drie beschermde amfibieënsoorten dan ook dusdanig klein en onwaarschijnlijk dat we het niet realistisch achten om hiermee rekening te houden.

Naast door beschermde soorten is het aannemelijk dat de watergangen ook als voortplantingswater gebruikt worden door lichter beschermde (vrijgestelde) soorten, zoals de bruine kikker. Hoewel deze soorten voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld binnen de provincie Fryslân, dient men zich wel te houden aan de voor deze soorten geldende zorgplicht (zie Bijlage I).

- Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op leefgebied van beschermde reptielen en amfibieën binnen het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid licht beschermde soorten voor, zoals bruine kikker. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Het plangebied is beoordeeld op waarden voor beschermde vissen, waarvan de grote modderkruiper de enige soort is die in de omgeving voorkomt (bron: NDFF). De grote modderkruiper komt voor in kwel voerende smalle watergangen zonder veel roofvissen. De watergangen van het plangebied zijn geschikt bevonden als habitat voor de soort.

Tevens zijn er waarnemingen uit de directe omgeving bekend bij wateren die mogelijk in verbinding staan met de watergangen van het plangebied. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van de beschermde grote modderkruiper kunnen dan ook niet op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde zoetwatervissen, te weten grote modderkruiper, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden, zoals gestreepte waterroofkever en gevlekte witsnuitlibel (bron: NDFF). Het plangebied en de watergangen voldoen echter niet aan de habitateisen die deze soorten aan het leefgebied stellen. Tevens bevat het plangebied geen waardplanten of watervegetatie die essentieel zijn bij de voortplanting van beschermde insecten of andere ongewervelden. Op basis hiervan kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde ongewervelden binnen het plangebied worden uitgesloten.

Het plangebied met de watergangen en ruderaal vegetatie en bomenrijen is overigens wel geschikt leefgebied voor vrijgestelde dagvlinders en libellen (figuur 2.8).

Figuur 2.8. Impressie aangetroffen ongewervelden binnen het plangebied.

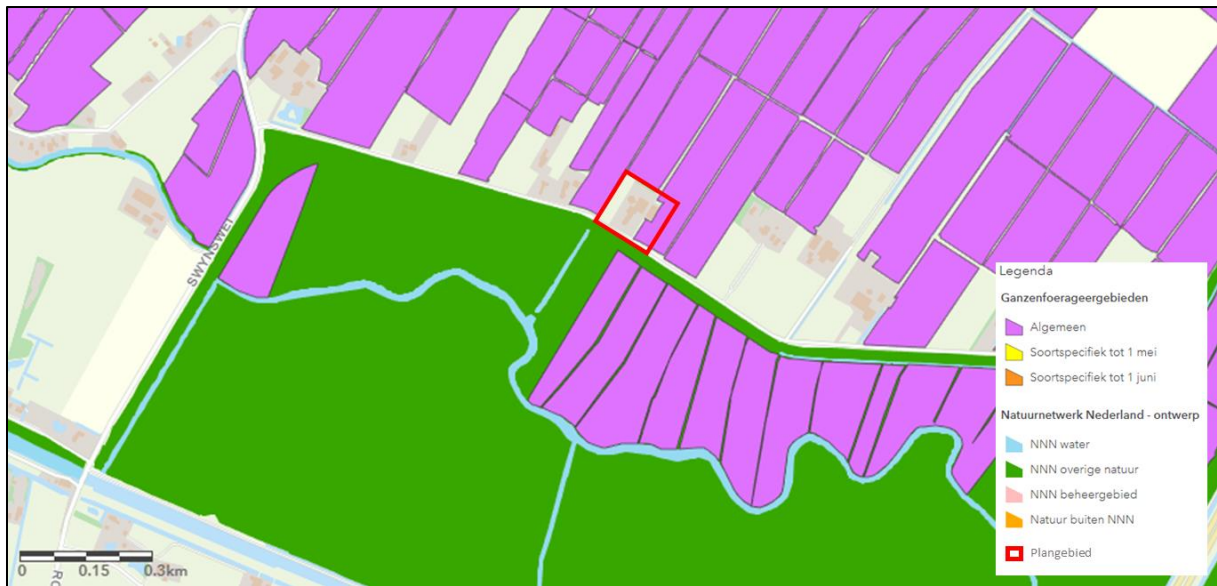
- Op basis van habitateigenschappen kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben op beschermde ongewervelden.

2.7 Gebiedsbescherming

Het plangebied valt niet onder Natura 2000-gebied (bron: Natuur overzichtskaart provincie Fryslân). Het plangebied grenst aan Natuur Netwerk Nederland (NNN, voormalig EHS) gebied zijnde 'NNN overige natuur' en het plangebied valt deels onder algemeen ganzenfoerageergebied (figuur 2.9). Daarnaast valt het plangebied onder weidevogelkansgebied aangewezen door de provincie Fryslân (bron: Nota Weidevogels).

Echter, het planvoornemen zal geen significante effecten hebben op de functionaliteit van het NNN-gebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn grote en tevens meer geschikte oppervlakten ganzenfoerageergebied en weidevogelkansgebied aanwezig, waardoor het planvoornemen geen significante effecten voor het functioneren van het foerageergebied of weidevogelkansgebied teweeg zal brengen. Een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief is naar ons inzien dan ook niet van toepassing. Provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen.

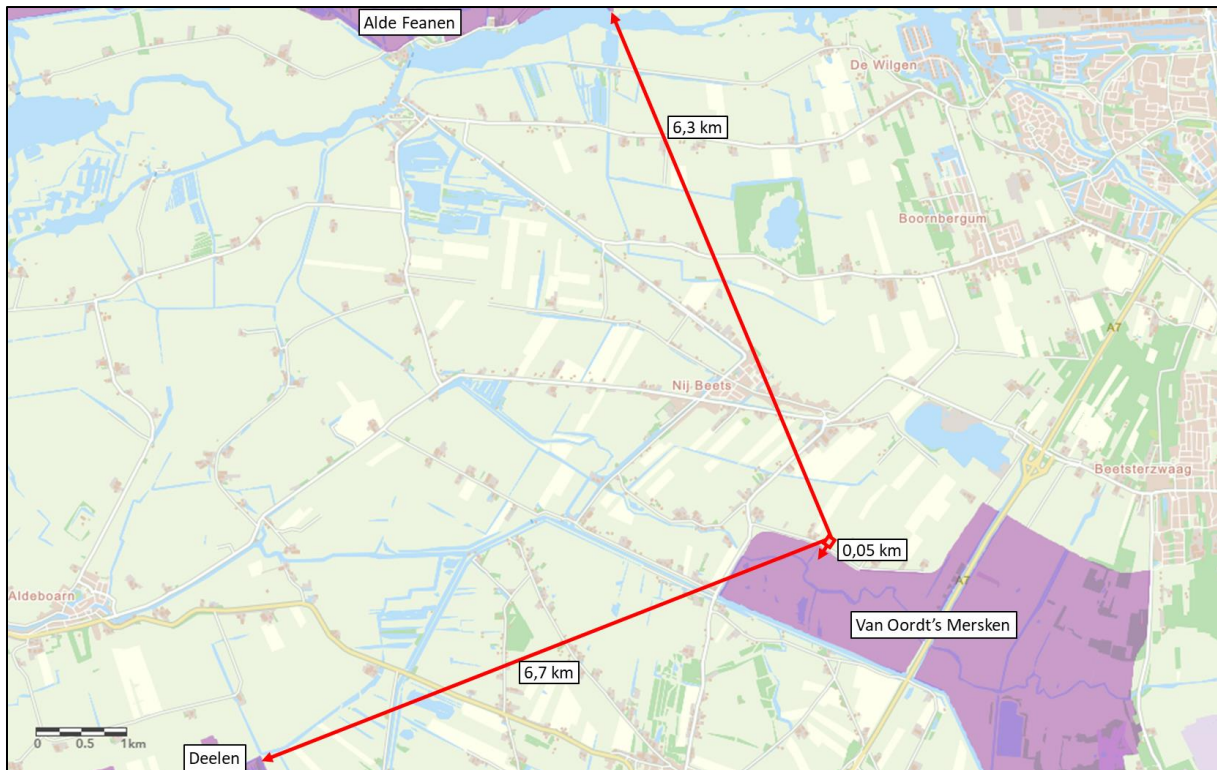

Figuur 2.9. Natuur Netwerk Nederland (NNN/EHS) gebieden in de omgeving van het plangebied (bron: Natuur overzichtskaart provincie Fryslân).

- Het plangebied valt niet onder een Natura 2000-gebied. Daarnaast heeft het planvoornemen geen significante negatieve effecten op het NNN-gebied waaraan het grenst en geen significante negatieve effecten op het ganzenfoerageergebied of weidevogelkansgebied waar het plangebied deel van uitmaakt. Een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief is naar ons inziens niet van toepassing, provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen.

2.7.1 Stikstofgevoeligheid

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied zijn Van Oordt's Mersken (0,05 km), Alde Feanen (6,3 km) en Deelen (6,7 km), zie figuur 2.10. Binnen de twee dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig, zoals heischrale graslanden, droog kalkarm en blauwgraslanden. Tijdens de gebruiksfase van de nieuwe situatie zal, door de voorwaarden waar nieuwbouw aan moet voldoen, de stikstofemissie evenveel of niet veel meer zijn dan in de huidige situatie. De minimale extra stikstofemissie zal vanwege de beperkte schaal van het planvoornemen niet direct bijdragen aan het (verder) overschrijden van de kritische depositiewaarden (KDW's) van de stikstofgevoelige habitattypen (bron: AERIUS calculator). Echter, gezien het plangebied op 50 meter afstand van een Natura 2000-gebied ligt, is het uitvoeren van een AERIUS-berekening wellicht wel van toepassing. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS-berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

Figuur 2.10. Natura 2000-gebieden (paars) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Natuur overzichtskaart Fryslân).

- Een Aerius-berekening in het kader van Natura 2000 is wellicht benodigd voor de voortgang van het project.

2.8 Houtopstanden

Als er een houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Uitgaande van het planvoornemen worden er geen bomen gekapt. Er is daarom geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1. Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedtijd
Vogels (jaarrond beschermde nesten)	Huismus	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Vogels (jaarrond beschermde nesten)	Kerkuil	Waarschijnlijk	X				Nader onderzoek
Vleermuizen (verblijfplaatsen)	Diverse soorten	Waarschijnlijk		X			Nader onderzoek
Overige zoogdieren	Waterspitsmuis	Mogelijk			X		Nader onderzoek
Vissen	Grote modderkruiper	Mogelijk			X		Nader onderzoek
Zoogdieren Amfibieën	Algemeen voorkomende soorten	Mogelijk			X	X	Zorgplicht
Overig aandachtspunten	Aandachtspunt	Advies					
Gebiedsbescherming	Ganzenfoerageergebied	Plan de werkzaamheden buiten 1 november tot en met 31 maart, anders overleg.					
Gebiedsbescherming	Weidevogelkansgebied	Plan de werkzaamheden buiten het broedseizoen. Ga na of een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief van toepassing is.					
Gebiedsbescherming	Stikstofdepositie	Ga na of een AERIUS-berekening benodigd is.					

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen het kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemeen voorkomende broedvogels

Het plangebied biedt mogelijkheden voor vogels om te broeden, in de bebouwing, beplanting en oeverzones binnen het plangebied. Het gaat hier om soorten waarvan de nesten alleen beschermd zijn tijdens het broedseizoen. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli. Al dan niet afhankelijk van klimatologische omstandigheden kunnen sommige soorten eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat van belang is, is dat een broedgeval altijd beschermd is.

3.2.2 *Jaarrond beschermde nesten (huismus)*

De bebouwing binnen het plangebied biedt broedmogelijkheden voor huismus en de omgeving biedt daarnaast voldoende dekking en stofbaden om het plangebied als geschikt functioneel leefgebied voor de huismus te beoordelen. Huismusverblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en kunnen door de sloopwerkzaamheden verloren gaan. Wij adviseren nader onderzoek uit te laten voeren om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden door middel van twee/ vier ochtendbezoeken (conform datumgrenzen SOVON, 1 april – 15 mei/ 10 maart – 20 juni). Wanneer er jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied worden vastgesteld, dient er een ontheffing te worden aangevraagd voor deze soort. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.3 *Jaarrond beschermde nesten (kerkuil)*

Het plangebied biedt broed- en verblijfmogelijkheden voor de kerkuil in de toegankelijke hooisluur, stal en het tussengebouw. Daarnaast zijn er sporen van aanwezigheid aangetroffen. Nesten maar ook vaste rust- en verblijfplaatsen van kerkuilen zijn jaarrond beschermd en kunnen met de beoogde werkzaamheden verloren gaan. Wij adviseren daarom nader onderzoek uit te laten voeren om de aanwezigheid van verblijf- en/of nestplaatsen van kerkuil binnen het plangebied vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit kan gelijktijdig, en derhalve kosteloos worden uitgevoerd met het vleermuisonderzoek tijdens het broedseizoen van de kerkuil (april – augustus). Indien een verblijfplaats van kerkuilen wordt vastgesteld, dient er voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.4 *Vleermuizen (verblijfplaatsen)*

De bebouwing binnen het plangebied is geschikt voor vleermuizen om in te verblijven, vanwege ruimtes onder dakpannen, in de spouw, tussen muurdelen en door toegankelijkheid van onder andere de hooisluur. Daarnaast is er een potentieel geschikte boomholte binnen het plangebied aangetroffen waar vleermuizen kunnen verblijven. De bomen blijven uitgaande van het planvoornemen behouden. De bebouwing zal echter wel gesloopt worden, waardoor mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen verloren kunnen gaan. Wij adviseren daarom nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten: gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en laatvlieger.

Indien de desbetreffende boom met boomholte én omliggende bomen met de werkzaamheden toch gerooid worden, kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in de boomholte verloren gaan. Ook in dat geval adviseren wij nader onderzoek aan naar de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen van boom bewonende soorten: ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis aan.

De onderzoeksmethodiek is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door het ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdierverseniging. Op basis van dit protocol dient te worden bepaald hoeveel bezoeken er in het kader van het nader onderzoek dienen te worden uitgevoerd en in welke periodes van het jaar. Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld binnen de het plangebied, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.5 *Overige zoogdieren (waterspitsmuis)*

Het voorkomen van de waterspitsmuis in de oeverzones en watergangen van het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Met het planvoornemen worden de watergangen en oeverzones aangetast, waardoor mogelijk leefgebied van de waterspitsmuis verloren kan gaan. We adviseren daarom nader onderzoek uit te voeren. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van eDNA onderzoek of onderzoek met inloopvallen in de periode september – november. Indien leefgebied van waterspitsmuizen wordt vastgesteld, dient er voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.6 *Vissen (grote modderkruiper)*

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de grote modderkruiper voorkomt in de watergangen van het plangebied. Met de werkzaamheden worden deze watergangen aangetast, waardoor mogelijk leefgebied van de soort verloren kan gaan. We adviseren daarom nader onderzoek uit te voeren. Dit onderzoek kan worden uitgevoerd door middel van schepnet-onderzoek en/of op basis van eDNA onderzoek. Indien leefgebied van de grote modderkruiper wordt vastgesteld, dient er voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.7 *Vrijgestelde- en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Er komen in het plangebied naar alle waarschijnlijkheid licht beschermde of vrijgestelde soorten voor, zoals verschillende soorten zoogdieren en amfibieën. Voor schade aan deze soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht van de Wet natuurbescherming schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

3.2.1 *Gebiedsbescherming (ganzenfoerageergebied)*

Het plangebied is onderdeel van ganzenfoerageergebied. Het planvoornemen heeft geen significante gevolgen op het functioneren van het ganzenfoerageergebied. Echter om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten de winterperiode (november – maart) uitgevoerd te worden. Indien er werkzaamheden plaats vinden tussen 1 november en 31 maart adviseren we om in overleg met provincie Fryslân te bepalen wat in deze de beste werkwijze is.

3.2.2 *Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied)*

Het plangebied is onderdeel van een weidevogelkansgebied. Het planvoornemen heeft geen significante gevolgen op het functioneren van het gebied. Echter om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten de broedperiode (grotendeels van 15 maart tot 15 juli) uitgevoerd te worden, net als voor algemene broedvogels. Tevens is het verstandig contact op te nemen met bevoegd gezag, provincie Fryslân, om na te vragen of een toetsing van een mogelijk conflict tussen het initiatief en gebiedsbescherming benodigd is voor de voortgang van het project.

3.2.3 *Gebiedsbescherming (stikstofdepositie)*

Het planvoornemen betreft werkzaamheden op zeer korte afstand van een Natura 2000-gebied waarbij de kritische depositiewaarden van stikstofgevoelige habitattypen al overschreden worden door achtergronddepositie. Ondanks dat de stikstofemissie tijdens de gebruiksfase in het uiterste geval minimaal zal toenemen, vanwege voorwaarden waaraan nieuwbouw woningen moeten voldoen, is het vanwege de korte afstand tot een Natura 2000-gebied verstandig om contact op te nemen met bevoegd gezag, provincie Fryslân, om na te vragen of een AERIUS-berekening benodigd is voor de voortgang van het project.

3.3 Overzicht vervolgstappen

De werkzaamheden kunnen binnen de kaders van de Wet natuurbescherming worden uitgevoerd, mits aan de hieronder genoemde vervolgstappen wordt voldaan. Voor meer detaillering en uitleg, zie de paragraaf hiervoor.

- **Algemeen voorkomende broedvogels:** Werken buiten de broedtijd (grofweg 15 maart-15 juli).
- **Jaarrond beschermde nesten (huismus):** Nader onderzoek.
- **Jaarrond beschermde nesten (kerkuil):** Nader onderzoek.
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen):** Nader onderzoek bebouwing en indien boom met holte én omliggende bomen worden gerooid ook nader onderzoek boomholte.
- **Overige zoogdieren (waterspitsmuis):** Nader onderzoek.
- **Grote modderkruiper:** Nader onderzoek.
- **Vrijgestelde soorten:** Het naleven van de zorgplicht.
- **Gebiedsbescherming (ganzenfoerageergebied):** Vermijd werkzaamheden tijdens de winterperiode (november – maart). Anders → overleg met bevoegd gezag, provincie Fryslân.
- **Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied):** Vermijd werken tijdens de broedperiode en neem contact op met bevoegd gezag provincie Fryslân of een toetsing naar een mogelijk conflict tussen initiatief en gebiedsbescherming benodigd is.
- **Gebiedsbescherming (stikstofdepositie):** Ga in overleg met bevoegd gezag provincie Fryslân of er een AERIUS-berekening dient te worden uitgevoerd.

4. BRONNEN EN LITERATUUR

AERIUS Calculator

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Alterra (2015). Synbiosis kaartenmachine Natura 2000 | Beschermde gebieden. Via:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.W. van Delft 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.- Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden

FLORON (2015) Verspreidingsatlas planten. Via <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Korsten, E. en Regelink, J.R. (2010). Cursus herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en ander ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen

Melis, J. & M.Koopmans, 2015. Fiskatlas Fryslân, verspreiding en ecologie van zoetwatervissen in Fryslân. Bornmeer, Gorredijk.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP)

www.ndff-ecogrid.nl

Natura 2000-gebieden Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden/>

Natuur overzichtskaart provincie Fryslân

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7cof48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992>

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur.

Vleermuisprotocol 2021, 1 januari 2021. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en

www.netwerkgroenebureaus.nl

Nota Weidevogels 2021 – 2030, provincie Fryslân, oktober 2021

https://www.fryslan.frl/_flysystem/media/nota-weidevogels.pdf

RAVON

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

SOVON

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas Zoogdieren

<http://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Zoogdierverseniging

www.zoogdierverseniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan. De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

Natuur Netwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.